

A TENGERPART

POLITIKAI NAPILAP.

IX. évfolyam.

FIUME, vasárnap 1912. január 14.

10. szám

Szerkesztőség és kiadóhivatal (telefonszám 229).
Gradinata del Sasso Bianco 3, Wuzer ház 1 em.

Felelős szerkesztő:

MURAI JENŐ.

Előfizetési ár:

Egész évre . . . . . 24 kor. | Negyedévre . . . . . 6 kor.
Félévre . . . . . 12 kor. | Egy óra . . . . . 2 kor.
Egyes szám ára helyben 6 fillér.
Hivatalos hirdetések 6 hasábos petit sorja 60 fillér.

Nyomda telefonszáma (sürgős esetekben) 932.

Uj államkölcsön előtt?

Már hetek óta rebesgeti a fáma, hogy a magyar kormány kölcsönkibocsátásra készül. Először a francia lapokban bukkant föl a hír arról az új állami kölcsönről és a francia új-ságok meglehetősen bizonyossággal adtak hírt hogy a magyar kormány a francia piacon érdeklődik a magyar államkölcsön kibocsátása iránt. Alig cáfolták meg ezt a hírt, más ismét arról volt szó, hogy a magyar kölcsönt nem a francia, hanem az angol piacon készülnek elhelyezni.

A sok híresztelés természetesen felköltötte az orosz lapok érdeklődését is, mert Oroszország az idei tavaszt akarja felhasználni arra, hogy egy nagyobb kölcsön elhelyezése céljából a francia piacot vehesse igénybe. De felköltötték ezek a hírek nemcsak az európai pénzügyi körök, hanem a politikai körök figyelmét is.

A legutolsó nagy állami kölcsön kibocsátását megelőző nagy eseményeknek legalább is köszönhetünk annyit, hogy a magyar állami kibocsátásokról szóló hírek a külföldi piacokon figyelmet keltenek és a magyar pénzügyminiszternek nem kell még azt sem rossz néven venni, ha a kölcsön első hírére a francia lapok éles hangon kelnek ki újból a három szövetség egyik tagjának nyújtandó kölcsön ellen.

„A Tengerpart“ tárcája.

Asszonynevelés.

Egyetlen leány, kicsit elkényeztetve is. Farkas László ur térden állva köszönte meg a nagy kegyet, hogy megajándékozta a kezével.

Mikor a kupében ültek Velence felé, Farkas Lászlóné retiküljében kotorászott. E közben bugyellárisa kiesett. Valami bankóféle kandikált belőle ki.

— Mi ez? — kérdi a boldog férj.

— Pénz! — kiálta büszkén az asszonyka és kacagó göggel lengeti ura szemé előtt a százkoronás bankót. — Nem szorulok rád, mert gazdag vagyok, mint Vanderbilt lánya.

Farkas László uram arca komolyra válik.

— Minek ez neked?

Az asszonyka meghökken a hangtól, de nem talál okot, hogy a mókát komolyra váltsa. Egy kicsit halkabban, de még mindig mosolyogva mondja:

— Mama adta. Azt mondta, nem jó a férjet mindjárt kezdetben pénzért zaklatni. Ha valami csekélység kell, hajtű, pántlika, parfüm, vagy egy kis fagyalt, ne kelljen mindjárt a férjemhez fordulni.

— Kedvesem, — szól Farkas ur atyai hangon — édesanyád nagyon derék asszony, de nem ismer engem. Te mátol fogva a feleségem vagy és a mire szükséged van, azt mind tőlem kapod. Neked nem szabad külön pénzt költened, mert férjnek és feleségnek

Nagyon jól tudjuk, hogy a hír nem vehető komolyan. De ettől el is tekintve, maga ez az egész híresztelés nincs minden pikantéria nélkül. Még igen jól emlékezhetünk arra, hogy a koalíciós miniszterium az önálló bankra irányuló törekvések és kétségek idejében egy félmilliárdos kölcsön elhelyezését akarta a francia piacon biztosítani, sőt arra vonatkozólag az érdeklelt francia bankcsoporttal praelimináris szerződést is kötött.

A kölcsön feltételei azonban meglehetősen sulyosak voltak. Az átvételi árfolyam a szerződésben 88%-kal volt megállapítva, de azonkívül a magyar kibocsátással járó 2%-os bélyegilletékeket is, úgy, hogy a pénzügyminiszter a címletekért Párisban csak 86%-os effektív árat ért volna el, nem is szólva arról, hogy ez a kölcsön egy tisztán frankértékre szóló aranykölcsön lett volna.

Készséggel elismerjük, hogy ilyen nagy áldozatok mellett is rendkívül előnyös lett volna ránk nézve a bőséges francia piacnak megnyitása az állami hitelszükséglet kielégítésére, járadékunknak, — setleg — koronajáradékunknak a hivatalos jegyzése a párizsi tőzsdén, a magyar állampapírok megkedveltetése a francia közönséggel és mindaz a haszon, ami ezeknek a nyomában járt volna. A pénzrezervoárok meghódítása pedig nehéz munka és azért áldozatokat is kell hozni. Ta-

tudni kell egymás dolgairól. Add ide azt a pénzt!

Az asszony azzal a durcás akarattal rángatja vállát, melyet Farkas ur eddig oly elragadónak talált.

— De mikor mama nekem adta! Ez az enyém!

Férjem uram összevonja szemöldökét s most már kissé nyersen szól:

— Férj és feleség között nincs enyem-tied. Add ide azt a pénzt!

Az asszonyka most már fél és közel van a siráshoz. Tétovázva nyújtja is, tartogatja is a bankót.

— Pedig úgy örültem neki — szól végre és könyekben tör ki.

A férj gyöngéden, de határozottan kiveszi kezéből és öblös tárcájába csuszítja a bankót. Aztán gyöngéd szerelmesen magához vonja az édes kis asszonyt, aki sirva vonakodik.

— Kedvesem — mondja Farkas ur — remélem, ez a kis jelenet nem fogja megromítani kezdődő boldogságunkat.

Elvettem tőled a pénzt, mint gyerektől a gyufát, de azért a tied marad. Mihelyt hazatérünk, takaréka tesszük, meg is duplázom s a könyvet a te nevedre iratom.

A menyecske egy kicsit megvigasztalódik, de még szuszog a zokogástól.

— A gyerekeskedést pedig hadd abba, nem illik asszonyhoz az ilyen pityergés.

Farkas Lászlóné, aki még nem igen gondolt arra, hogy ő Farkas Lászlóné, megütődve húzódik el urától.

Föl is kel mellőle, félvállról le is nézte, s lánykorából való uralkodói göggel hidegen szól:

valy az amerikai vasuti kötvények igyekeztek az európai tőzsdéken hivatalos elismerésre szert tenni. Öt százalékos névleges kamattal és fölülte csábító kurzusokkal igyekeztek megnyerni maguknak az európai pénzügyvilágot, a tőzsdéket és a kormányokat.

Berlinben a hivatalos jegyzéssel porul jártak ugyan, de Párisban diadalmas bevonulását tartotta az első amerikai vasuti címlet a tőzsde hivatalos „parquet“-jére.

Mi is el lehetünk rá készülve, hogy a francia piac meghódítása pénzbe kerül, ha talán nem is annyira sulyos áldozatokba, mint amennyiben a koalíciós kormány kötötte feltételek kerültek volna.

De nem is a feltételek körül követték el a legnagyobb hibát, hanem abban, hogy előbb állapították meg a kölcsön finansziális pontjait, mielőtt még a kölcsön politikai része el lett volna intézve.

Lukács László érthető okokból nem tette túl magát egyszerűen a már megkötött szerződésen, de az első lépések a francia kormánytól tüstént valóságos sajtócampagne-t támasztottak a magyar kölcsön ellen és ugyszólván nem is volt párizsi újság, mely magyar kibocsátás ellen állás nem foglalt volna. Ezek a támadások, amelyek a francia parlamentben is kifejezésre jutottak, általánosságban egy pénzügyi elvet hirdettek, azt ugyanis, hogy a fran-

— Ugy látszik, mióta oltár előtt álltunk, az izlésed megváltozott.

— Kedvesem — felel a férj tőle telhető gyöngédséggel — ilyen hangon ne beszélj velem, mert ezt nem engedem meg.

Nem vagyok udvarló, aki teszi szépet, hanem a férjed, az urad és ha kell, a parancsolód. Most ülj ide az ölemben.

Az asszonyka minden izében remeg, lelke föllázad a hang ellen s elhatározza, hogy nem engedi magát terrorizálni. Az ablakhoz fordult és kinézett.

— Ide ülsz az ölemben! — hangzik ismét az ember kemény szava.

A lelke megremegett. Istenem! De odabujt volna hozzá egyetlen gyöngéd szóra. De parancsra?

— Még egyszer mondom neked, hogy jöjj ide.

A szíve ugyan majd megrepedt félelmében és már talán akart is engedelmesskedni, de nem birt.

Ekkor a férje erős kezét érezte két karján, egyet rántott rajta és a boldog, egynapos menyecske ott zokogott az ura ölében, ahová annak vaskeze leszorította.

— Amit én akarok, annak meg kell lenni.

Majd folytatta:

— Neked meg kell tanulnod istenedet látni bennem: s minél előbb tanulod meg, annál jobb.

Nem lett ennek a sajtóságnak egyetlen következménye. Férj és feleség szépen összebékül, csak valami lappangó érzés feszkelődött be az asszony lelkébe.

Voltak pillanatai, mikor kémelette az

cia takarékoság és termelés eredményeit nem szabad külföldi kölcsönök útján idegen államok rendelkezésére bocsátani.

Ez a francia ferreux tanítása, amely alatt az arany és ezüstnek Franciaországból a külföldre való exportálása a guillotint jelentette.

Ezzel a tanítással azonban Franciaország elesett a magyar állami és a török kölcsöntől is, amelyet szintén a német piacon bonyolítottak le.

De ez a téves és politikai tendenciák elburkolására szánt elmélet nem is volt soha a francia nagybankok üzleti felfogása. A francia nagybankok a kibocsátási és elhelyezési üzletben főleg az állami és városi címleteket, valamint a jelzálogintézetek kibocsátásait kedvelik.

Politikai okokból előszeretettel bonyolítják le a az orosz állami és városi kölcsönműveleteket, de az északeurópai államok és az exotikus amerikai országok kötvényei is barátságos fogadtatásra találhatnak náluk. Ebben a szingazdag és változatos üzletben elég kedvező hely illeti meg a magyar címleteket. Példárá a magyar záloglevelek elhelyezése a múlt évben és Budapest székesfővárosi kölcsönének tavalyi kibocsátása a francia piacon.

A francia nagybankok tavaly 87,7%-os árfolyamon vették át a főváros 4%-os frankértékű címleteit és azokat a hivatalos kotirozás nélkül elhelyezték a maguk klientélája körében.

Igaz, hogy időközben az említett elmélet csufos vereséget volt kénytelen elszenvadni, de az is tény, hogy a most említett kibocsátások igen erősen bizonyítanak amellett, hogy a sokat hangoztatott elvek voltaképpen politikai célokat is takargattak és a francia tőke és a francia kormány állami kibocsátások esetében nem akarnak a hármasszövetségnek politikai szolgálatot tenni.

Olaszország természetesen kivétel ebben a tekintetben, de Olaszországgal szemben Franciaországnak más céljai is vannak.

A viszonyok azonban kétségtelenül javultak azóta és a francia közvéleményre a 2 év előtt meghiusult magyar kölcsönnek a né-

urát: nem fordul-e el a tekintete, hogy e pillanatot valamire fölhasználhatná?

Mire?

Azt már nem tudta.

De eszébe jutott iskoláskora, amikor boldog volt, ha a tanár urnak háta mögött számfülekelt mutathatott.

Pedig hát szereti az urát, örült is, hogy együtt van vele és mégis édes volt minden perc, melyen figyelő szemétől szabadulhatt.

A násztról megtérve, csakugyan megkapta takarékkönyvét.

Kétszáz koronáról szólt.

— Egy behajthatatlan tartozás befolyt, — magyarázta a férj — ebből kaptál száz koronát. A könyvet jól tedd el, hogy el ne vesszen.

El is tette, meg is köszönte és nagyon örült neki.

A családi élet különben igen rendes békés és szives volt. Mikor Farkas ur ügyvédi irodájából jókedvűen a lakásba nyitott, felesége vigan elébe szökelt és gyermek mókákai mulatatta. Mikor nem volt jókedvében, elhárította magától!

— Hagyj békén, rosszkedvű vagyok.

És ekkor az asszony csöndesen, mint az egér megvonult. Hogy neki rossz kedve lett volna, mikor az ura csókolózó kedvében volt, arról nem tudok esetet. Hogy neki majd megbasadt a szive egy jó szó után, mikor az ügyvéd ur mogorva volt, arról nem panaszkodott.

Különben az ügyvéd ur a háztartás ügyeibe nem is avatkozott. Ő fogadta föl, ő csapta el a cselédeket, megszabta az ételrendet és kivette a háztartás költségeit.

metországi kibocsátás alkalmával 12 milliárdal történt jegyzése sem maradhatott hatás nélkül és a franciák is végül megtanulhatták azt, hogy politikai összeköttetéseket nem a kölcsönök megtagadásával, hanem a kölcsönök elhelyezésével lehet szerezni.

Ebből a szempontból nézve a helyzetet, azt tartjuk, hogy az idén egy magyar állami kölcsönnek Franciaországban való elhelyezése sokkal kedvezőbb viszonyok között kísérelhető meg.

Nem akarjuk ezzel elismerni, hogy a kölcsön kibocsátására nézve bizonyos előmunkálatok folyamatban vannak, hanem csak rá akarunk mutatni arra, hogy amennyiben a kormány kölcsön felvételére határozná el magát, a francia piacot nem szükséges az előzményekre való tekintettel mellőzni.

A francia piaccal való üzleti összeköttetésünk az utóbbi időben élénkebbé vált és a záloglevelek és városi címletek elhelyezése után több sikerrel fordulhatunk a francia piac-hoz állami kibocsátásainkkal.

Csak azt kell természetesnek tartanunk, hogy a félmilliárdos kölcsön tanulságai a kormányt óvatosságra fogják készíteni akkor, ha egy közeli kibocsátás esetében a francia piacot is igénybe óhajtáná venni.

Ebben az esetben az első feladat lenne a kérdés politikai vonatkozásait kellőleg tisztázni és csak azután lehetne szó az üzleti feltételek megbeszéléséről.

Az sem szükséges, hogy a tárgyalások közvetlenül indíttassanak meg egy francia csoporttal, sőt nem is célszerű azok után, amit az ilyen közvetlen tárgyalások megkezdéséről Franciaországban tapasztalhatunk.

Ha az új kölcsön aktualitásáról most még nem is lehet szó, azt viszont nagyon valószínűnek kell tartanunk, hogy a nem távoli jövőben állami kölcsön kibocsátásra számíthatunk.

Ismeretes, hogy a múlt év elején kibocsátott államkölcsön eredetileg 560 millióra volt tervezve részben 250 millió korona állami pénztári jegy beváltására, részben a különböző főleg vasuti beruházások teljesítésére és a pénztári készletek kiegészítésére.

Ezekről az asszonyoknak az utolsó fillérig el kellett számolnia. Egy alkalommal a menyecske kifakadt:

— Azt hiszed, cukrokra költeném el, ha rám bízna a pénzt?

— Én kedvesem, nem vagyok zsugori és téged nem tartlak könnyelműnek. De a családi élet alapja, hogy abban a férj uralkodjék s ne az asszony. Már pedig én nem akarok eltítani sem ettől, sem attól, nem is akarom ellenőrizni a te dolgaiddat, még kevésbé kémlelni utánad. Egyszerűen magamnál tartom a pénzt s ezzel teljesen nyugodt vagyok. Mert minden tett pénzzel függ össze. Ha tudom, mit költesz azt is tudom, mit cselekszel.

Ez világos, okos beszéd volt, az asszony meg is értette.

De hideg borzalom járta át.

Mintha láthatatlan láncon függne, az egyik vége a nyaka körül, a másik az ura zsebében.

A pénzl!

Rettenetesnek, borzalmasnak látta, hogy a kapcsot, melyet a szerelem kötött közöttük, megerősíti a pénz.

Igazán.

Pénz nélkül rabság az élet.

Próbált lázadni. Egyszerre csak költek kezdő kedve támadt. Új kalapot, új ruhát akart. Az ura megadta. Ez vakmerőbbé tette. Egy csecsebecse megtetszett neki, meghozatta és a számlát leküldte az irodába. Farkas ur a kijött, megnézte a csecsebecsét és visszaadta a segédnek.

— Nem kell, nem veszem meg.

— De kedvesem, szól az asszony — én meg akartam venni.

Az állami pénztári jegyek átvevése sikerrel hajtott végre, de az utóbb említett két célra csak 250 millió korona névértékű járadék került kibocsátásra, úgy hogy a már akkor hitelművelet útján fedezendő kiadásokból 60 millió nem ezen az úton nyert kielégítést. Ha most tekintetbe vesszük, hogy az államvasuti beruházások már a félmilliárdos kölcsön programjában sem voltak a szükségletnek megfelelő összegben beállítva, igen egyszerű számítással körülbelül 100 millió koronára tehetjük azt az összeget, amelyet a kormánynak az idén hitelművelet útján kell fedeznie. A kölcsön aktualitását azonban kizárólag a piaci viszonyok fogják meghatározni és éppen ezért kétségtelen, hogy a külföldi lapokban felmerült hírek a valóságnak nem felelhetnek meg. Annál kevésbbé, mert a tervezett állami kibocsátásnak nem is jelentékeny összege a valószínűleg igérkező tavaszi pénzpiaci viszonyok mellett az eddigi kibocsátási módozatok mellett könnyen elhelyezhető, úgy, hogy legfőljebb arról lehet szó, hogy a francia piacokon való kibocsátás költségei mellett tanácsos lenne-e ez alkalommal a francia piacot ebbe a kombinációba egyáltalán belevonni? Nem tagadhajuk, hogy a francia piacon való elhelyezés Magyarországnak, mint külföldi tőkére szorult országnak, eminens érdeke, de a jelenlegi viszonyok mellett alig állott elő annak a szükség, hogy a francia piac igénybevételére különösen sulyt helyezünk. A félmilliárdos kölcsönnel egészen más volt a helyzet. Igen tetemes kölcsönösszeg elhelyezéséről kellett gondoskodni és az akkor erősen igénybe vett német piacokon, mely mindig készséggel áll rendelkezésünkre, nem is számíthatunk arra, hogy igen nagy mértékű hiteligenyünk annyira frappáns kielégítést nyerhessen. **Ny. H.**

Mindenki, a ki **ülő életmódot** folytat, kiváló gonddal ügyeljen arra, hogy rendben legyen az emésztése! A természetes **Ferencz József-keserű** viz gyorsan és biztosan szabályozza az emésztést és el van ismerve, hogy használata nem jár oly kellemetlen mellékhatásokkal és utóhatásokkal, mint a legtöbb emésztőszernél.

— De kedvesem — ismételte komoly hangon a férj — én nem veszem meg.

És ezzel hátat fordított és visszament az irodába.

Az asszony lelkét égette a szégyen. Nem, ezt nem hagyja annyiban. Eszébe jutott a takarékkönyv.

— Itt a pénz — szólt a segédnek és kifizette a konyhapénzből. Aztán fogta magát, ment a takarékpénztárba és kivett husz koronát.

Soha holminak úgy nem örült, mint ennek a csöpp zsuzsunak. A maga pénzén vette, nem az urán. Sőt az urának ellenére. Valóban a pénz a függetlenség.

A zsebében hordta, mert bármint fogadkozott, nyakába akasztani nem mertte. Csak titokban, mikor nem tarthatott meglepetéstől, vette föl és nézegette magát a tükörben.

Az idő mult, a menyecske lassanként megszibadt az önérzete, de a mily mértékben benne a revoltáló gondolkodás.

Egyszer Farkas uram ritka jókedvvel nyitott be.

Az asszony ezt látván, engedelmesen a nyakába ugrott.

Nem úgy, mint régen, a szive után, hanem mivel már tudta, hogy ilyen hangulatban mit vár tőle az ura.

Farkas uram annyira jókedvű volt, hogy az irodai dolgokról is beszélt, holott elvéhez az is tartozott, hogy a feleségnek ne legyen köze a férj szakügyeihez.

— Kerek háromezer koronát hozott — végezte be elbeszélését erről az érdekes pőről.

UJDONSÁGOK.

Fogadás a kormányzói palotában.

Wickenburg István gróf v. b. t. t., kormányzó és neje, Pückler-Limpurg Zsófia grófnő csillagkeresztes hölgy, — mint megirtuk — január 15-én, hétfőn délután a kormányzói palotában tartják meg fogadónapjukat. A fogadás kivételesen, minthogy a kormányzó este 6 órakor Budapestre utazik, délután 3 órától 5-ig tart.

— **Az állandó bizottság ülése.** Fiume város állandó választmánya pénteken délelőtt ülést tartott Vio Ferenc polgármester elnöklésével. Az ülés elején a podeszta bejelentette, hogy a Comunale-színház biztosítását 754,000 K-ról 1 millió 20,000 K-ra emelték. A biztosítási összeg felemelése kb. 1000 korona kiadásai jár.

Ezután a delegáció elé került a város-háza kibővítésének terve, melyet a belügyminiszterium jóvágyott és a városi tanácsnak visszaküldött. Az összes városi hivatalok centralizálása céljából szükségesnek mutatkozik a Citaonica horvát egyesület helyiségeinek kisajátítása. Rövid vita után a delegáció elhatározta, hogy a reprezentanzának javasolni fogja a miniszterium által módosított tervek és a Citaonica helyiségeinek kisajátítására vonatkozó indítvány elfogadását.

Meynier Károly representante azon észrevételére, hogy a városháza kibővítéséhez honnan szerzik be a szükséges összeget, a podeszta azzal válaszol, hogy e célra új kölcsön felvétele van folyamatban.

A Danubius-hajógyár kérelmét, melyben iparvágányok építésének engedélyezését kéri, átadják véleményezés végett a műszaki-építészeti bizottságnak.

A kormányzóságnak a városépítési terv módosítására vonatkozó leiratát a tegnapi ülésen az iratok nagy száma miatt nem tárgyalhatták, hanem egy külön ülésre halasztották. A zárt ülésben több illetőségi ügyet intéztek el.

— **Jubiláris hangverseny.** A fiumei Hangverseny-Egyesület folyó évi február hó 18-án, csütörtökön este félkilenc órakor a Deák-szállóban nagy zenekari hangversenyt rendez Cimadori Róbert tanár vezetésével. Ez a hangverseny *jubiláris koncertje* lesz a szépen

— Ebből neked is jut. Add csak ki fiam a könyvet.

Az asszony megijedt.

— A könyvet gondold... — dadogta — a könyvet?

— Igen, a takarékkönyvet. Meg akarom duplázni a betétet.

— Minek, — véli az asszony — úgy sem venném hasznát.

— Már hogyne, csak add ide.

Hideg verejték gyöngyözik homlokán. Mit csináljon?

— Majd előkeresem, — hebegte — nem tudom, hol van.

Farkas uramnak jó szeme volt. Most már szigoruan rászólt:

— Tüstént ideadod a könyvet, másképp én keresem meg.

Szörnyű sírás-rívás között végre is odaadta neki.

Egy pillantás fölvilágosította Farkast a dolgok állásáról.

— Hova tetted ezt a husz koronát?

Zokogva mutatta neki az asszony a csebecbecét.

Szólni nem tudott.

— Ugy, — nyelte az ügyvéd ur — hm.

Egy szóval sem bántotta, úgy hogy az hálással és rég érzett szeretettel nézett rá.

Farkas László visszament az irodába és egy órával későbbben ismét benyitott, kezében a takarékkönyvel.

— Kedvesem, — szólt — itt a könyved, százhuszkoronát tettem be számodra, száz helyett. De ha még egyszer eszedbe találna jutni, hogy hozzányulsz, elveszem az egészet.

Hogy mit érzett az asszony, én nem tudom. De tény, hogy nem sirt és a takarékkönyvecské röplött, röplött egyenesen Farkas László uram arcába.

A nevelés teljes volt.

Kóbor Tamás.

fejlődő egyesületnek, minthogy az egyesület fennállása óta a csütörtökön tartandó lesz az ötvenedik nyilvános hangversenye az egyesületnek.

A hangverseny műsora a következő.

1. *Mozart: Figaro-nyitány.* 2. *Schubert: Befejezetlen szimfónia.* 3. *Gounod: Szent Cecilia himnusz, hegedűszóló játsza; Serrazanetti Ágost. Bach J. S.: Kórus és fuga.* *Grieg: Ingrid siralma; Solvejg dala.* 4. *Beethoven: II. szimfonia.*

Az idei szezon folyamán elsőrangú művészi hangversenyt rendez az egyesület. *Casals* Pablo, a világhírű hegedűművész február 19. tartja vendégjátékát, március 22-ére pedig a brüsszeli vonósnégyes hangversenyéről történt gondoskodás.

— **A Növendő Egyesület közgyűlése.** A Fiumei Növendő Egyesület (egyesület a leánykereskedés ellen) *Wickenburg* István grófné, szül. *Pückler-Limpurg* Zsófia grófnő, csillagkeresztes hölgy elnöklésével február 1-én, délután 3 órakor a kir. kormányzóság tanácstermében közgyűlést tart, melyre a tagok ezután is meghívottnak. A közgyűlés napirendje a következő:

1. Elnöki megnyitás.
2. A főtítkár jelentése.
3. A pénztáros jelentése.
4. Esetleges indítványok és interpellációk.

— **Garády Viktor felolvasása.** A Szabad Liceum közönsége tegnap este régi, kedves felolvasóját, *Garády* Viktor tanárt, a biológiai állomás tudós vezetőjét látta viszont az előadó asztalnál. Cél szerű nyitással ezt a felolvasást nem a felsőbb leányiskola tornatermében, hanem a Deák-szálló díszes nagytermében tartották meg s ez alkalommal rendkívül díztingvált közönség gyűlt egybe a Deákban. *Garády* tanár, aki „A tenger költészete” címén jelezte felolvasását, nem a tenger költészetéről beszélt, hanem saját — többnyire közkezen forgó — költeményeit ismertette azzal a behízelgő, lágy előadással, mely végigsiklik a tenger e rajongójának minden művén. Okos szavakkal és szép nyelvezettel ecsetelte a felolvasó a tenger szépségeit s a közönség, mely csakhamar belemelegedett a rég nem hallott és még is oly ismerős versikékbe, szívesen tapsolt az egyes versek végén. Különösen a nemzeti lobogóról, az őszi rószó és a szegény halászlól szóló költemények váltották ki a közönség lelkes elismerését s a tudós felolvasó alig győzte megköszönni a Liceum közönségének meleg gratulációit.

A jövő hét péntekjén, azaz január hó 19-én *Palágyi* Menyhért egyetemi tanár, a kolozsvári egyetemnek hírneves filozófia népszerű előadást fog tartani.

— **Farsangi naptár.** Már benne vagyunk a farsangban s majdnem valamennyi egyesület és társaskör összeállította már karneváli programját.

Az első *cavalchina* a Teatro Comunale-ban holnap, vasárnap este 9 órakor kezdődik. Itt közöljük a fiumei egyesületek farsangi naptárát:

Casino patriottico. Január 14-én összejövetel d. u. 1/26-tól este 1/210-ig. Január 27-én: Multság este fél kilenctől hajnali 3 óráig.

Február 4-én: Összejövetel este fél hattól fél tízig.

Február 17-én: „Ball Paré”, kezdete este fél tízkor.

Február 20-án: Multság este fél kilenctől hajnali 3 óráig.

A következő multságok a *Deák-szálló*-fognak lefolyni:

Január 13-án: A munkások táncmultság.

Január 14-én: A horvát „Sloga” bálja.

„ 17-én: A katonatisztek bálja.

„ 18-án: A hangverseny-egyesület estélye.

Január 20-án: A Club del Quindici bálja,

Január 27-én: A szerbek klubjának bálja.

Február 1-én: Katonatiszti bál.

„ 3-án: Szabók bálja.

„ 4-én: Pékségédek bálja.

„ 10-én: Vasutasok bálja.

„ 15-én: Katonatisztek bálja.

„ 17-én: Iparosok bálja.

„ 18-án: A „Fiumei Magyar Kör”

bálja.

Az idei farsang tehát ugyancsak zajos lesz. A Comunale-ban, a Deák szállóban és a társasegyletek magánhelyiségeiben rendezendő bálók bő programja igen sok szórakozást ígér a mulatni vágyó fiataloknak.

— **Dalmácia új helytartója.** A király *Attems* Marius gróf helyettes helytartót tegnap Dalmácia helytartójává nevezte ki. Elődje, *Nardelli* Miklós báró öregsége miatt ment nyugdíjba.

— **Összeégett leányka.** Tegnap délután 4 órakor a via *Giuseppe Parini* 6 számú házában *Klein* Jozefin 3 éves leányka szülei távollétében gyufával játszadozott. Az egyik égő gyufa rá esett a ruhájára s néhány pillanat múlva a kis leányt elborították a lángok. Kiáltásaira a szomszédok beszaladtak a szobába s eloltották a lángokat, amelyek a leányka testét már rettenetesen összeégették. *Klein* Jozefint bevitték a kórházba, hol megállapították, hogy harmadrendű égési sebeket szenvedett s állapota veszélyes.

A szerencsétlen kisteány ma éjjel három órakor a városi kórházban iszonyu kínok közt meghalt. A kis holttestet átszállították a temető halottasházába.

— **A Magyar Kör jubileuma.** Tegnap, e hó 12-én volt éppen tíz esztendeje annak, hogy a *Fiumei Magyar Kör*, városunk eme agilis magyar egyesülete szerény keretekben megalakult. *Lágel* Frigyes nyomdaigazgatóé az érdem, hogy eme hazafias körünk akkor életre kelt. Ő hívta össze 1902. évi január hó 12-én a De la Ville szálló éttermében az alakuló értekezletet, melyen nagy lelkesedéssel karolták fel az eszmét, hogy Fiumében a magyarságot rang- és álláskülönbség nélkül egy tömör testté egyesítsék. Az egyesület első elnöke *Lágel* Frigyes lett, védnöké az 1902 március 19-iki választmányi ülésen gróf *Szapáry* László akkori kormányzó, diszelnökpedig *Tóth* Gézá, az „Adria” tengerhajózási társaság elhunyt igazgatóját választották meg. Az utóbbinak érdeme, hogy a kör a Via *Pomero* 6. szám alatt kibérelt első körhelyiségében csakhamar egy teljesen berendezett körhelyiséghez jutott. A kör kebelében nemsokára magyar dalárda is alakult, melynek első elnöke *Kemény* Ödön, az *Adria* tengerhajózási társaság népszerű főtítkára lett. A Fiume Magyar Kör még megalakulása első évében méltó keretben megünnepelte *Kossuth* Lajos születésének száz éves évfordulóját s ugyancsak az egyesület tartott abban az évben Fiumében *elsőnek* március 15-iki ünnepet. Ez utóbbi ünnepeket azóta minden évben tradicionális kegyelettel megtartja az egyesület, a minthogy a Fiumei Magyar Kör különben is az egyedüli helybeli magyar társadalmi egyesület, mely az egész magyarság bevonásával rendezett hazafias ünnepélyeivel a nyilvánosság elé szokott lépni. Ha egyéb érdeme nem volna e körnek, az is elegendő indok volna, hogy minden fiumei magyar ember szívvvel és télelkel támogassa.

Ma a tíz éves Fiumei Magyar Körnek a *Minach*-villában kellemes szép otthona és közel 300 buzgó tagja van. *Lágel* Frigyes, a kör megalapítója, kinek nevéhez fűződnek a kör legküzdelmesebb évei, ma is buzgó, fáradhatatlan alelnöke az egyesületnek, mely friss erővel és egészséges fejlődéssel lép be most fennállásának második évtizedébe.

— **Hajójáratunk Patrasba.** Patrasi konzulátusunk jelenti: Az Ungaro-Croata tengerhajózási részvénytársaság január negyedikén indította meg járatait Patrasba. A gőzösök, amelyek személy és árnforgalmat bonyolítanak le Fiume és Patras között, a közbeeső állomások érintésével, két hetenkint közlekednek. A múlt hónapban 14 Lloyd-gőzös, 5 Austro-Americana és egy Adria-gőzös járt lobogónk alatt a patrasi kikötőben. Az olasz Puglia tengerhajózási részvénytársaság Brindisi és Patras között most hetenkint járat hajókat. Ez azonban csak ideiglenes jellegű és a Societa Nazionale társaságnak a háboru miatt igénybe vett hajóit pótolja.

— **Balesetek a Dreadnought építésénél.** Tegnap egymásután 3 baleset történt a Dreadnought építésekénél. *Cernakrak* György 33 éves dalmáciai illetőségű munkás egy kézi kocsi és a fal közé került. Jobb kezén súlyos zúzódásokat s valószínűleg belső sérüléseket is szenvedett; kevéssel reá *Csernokány* László 33 éves magyar munkás lezuhant egy 3 méter magas állványról s koponyacsonttörést és egyéb súlyos sérüléseket szenvedett. Egy eddig ismeretlen munkás két kőszállító kocsi közé került, de sérülései annyira jelentéktelenek, hogy lakásán ápolják.

— **Az olaszok és horvátok.** A Zarában megjelenő „Dalmata” jelenti: A Braza-szigetén levő Milnában az olaszok és horvátok közt konfliktus tört ki, mert, mert a horvátok provokációt látnak az olasz párt újjászervezésében. Csűrörtökön délután *Maranpuime* Miklós, Milna város polgármestere, a községi titkár és a szolga összeszólközött *Botterivel*, az olasz párt vezetőjével, melyet csakhamar tettelegességek követtek. Ugyanaznap este a horvátok megtámadták *Trebotich* Grolamot, az olasz párt tagját s meggyilkolták. A csendőrség még az éj folyamán több embert letartóztatott.

— **Egy korcsmaverekedés utójátéka.** Augusztus 29-én este az óvárosi „Arco Romano” egyik korcsmájában nagy verekedést csapott néhány ittas napszamos. A verekedésben *Scrobogna* Rezső korcsmatulajdonos is részt vett, aki revolverrel ráírt *Gradis* Miklós munkásra. A golyó *Gradis* lábába hatolt. *Gradis* éppen akkoz *Beretich* napszamos is megszúrta. A járásbíróshg tegnap tárgyalta a verekedés ügyét s minthogy a felek kibékültek a vád képviselője elejtette elientük a vádat.

— **Halálos baleset egy malomban.** A susáki Strossmayer-uton levő Haramia-féle lisztmalomban tegnap estefelé baleset történt, mely egy ember halálát, a segítségére sietőnek pedig súlyos megsebesülését okozta. A malomépilet közelében egy négy méternyi mélységű kut van, amelybe a malom visszavattyui nyulnak be. *Bontempo* Mátyás 24 éves gépész tegnap hat óra felé az egyik szivócsövön esett hibát akarja kijavítani s ezért félretolta a deszkákat, melyek a kutat fedik.

Majd bement az épületbe, hogy a szerzőt magát magával hozza. Eközben a malom egyik munkása *Gautsch* Henrik 65 éves ember, aki négy gyermek apja, át akart haladni az udvaron, de nem vette észre, hogy a kut deszkáit elemelték s így belezuhant a mélységbe. Ebben a pillanatban tért vissza a gépész, aki látva a balesetet, segítségére akart menni *Gautsch*nak, de elcsuszott s maga is belesett a kutba. A malom munkásai midkettőt kiemelték a kutból. *Gautsch* azonban ekkor már haldoklott s néhány perc múlva kiszendvedett. A szerencsétlen olyannyira megütötte a fejét az esésnél, hogy koponyacsonttörést és agyrázkódást szenvedett. A gépész szintén súlyos sérüléseket szenvedett s alig bírták eszméltre téríteni. *Gautsch* holttestét a tersattói temető halottasházába vitték.

— **A kikötőből.** Január 13. *Érkezett:* „Barletta” olasz gőzös Bariból 100 bál jánoskenyér, 300 lada olaj, 20 zsák dió, 200 zsák

ginepro és 6 bál bórrel; „Báró Fejérvár” magyar gőzös Velencéből üresen.

Indult: „Adria” magyar gőzös Cataniába 170 tonna fa, 60 tonna bab és 30 tonna ásványvízzel; „Szege” magyar gőzös Rouenba 1200 tonna cukor, 100 tonna bab, 1570 tonna fa és 180 hordó kivonattal; „Tisza” magyar gőzös Mogadorba 230 bál dohány, 200 lada kőolaj, 150 hordó kőolaj, 80 tonna fa, 10 tonna papír és 10 tonna babbal; „Cassiopea” osztrák gőzös Sebenicoba üresen.

— **Fizetéseképtelenség.** *Naglich* Gabriel fiumei bazártulajdonos fizetéseképtelenséget jelentett be. Az aktívák és passzívák összege még ismeretlen.

— **Fiumei színészno sikere Olaszországban.** A „L'operetta” című olasz színházi lap Fall Leó a „A szép Risetta” című új operettjének milánói előadása alkalmából a „Città di Milano” társulatról, különösen annak egyik tagjáról a fiumei születésű *Csillag* Stefiről rendkívül elismerően ír. **A jeles művészno** — írja többek között — már elérte művészetének tökéletességét, egyike a legnagyobb operette egyéniségek s ezen előadásával most már teljesen megnyerhette az olasz közönség szimpáthiáját.

— **Péksegédek veszedelme.** Egy pehlini pékműhelyben ma éjjel két péksegéd a munka befejeztével lefeküdt aludni. Előzőleg azonban bezárták az összes ablakokat s jól befűtötték a kályhába. Ma reggel, amikor a többi munkás a műhelyt kinyitotta, az ajtón keresztül fullasztó szénegáz tödült kifelé, mire rosszat sejtve, a munkások felrántották az ablakot, hogy az ott alvó péksegédeket a megfulástól megmentsek. A két segéd borzalmasan eltorzult arccal feküdt ágyon s közel voltak már a megfuláshoz. Az egyik munkás hamarosan magához tért, a másikat azonban nem tudták eszméltre téríteni s ezért a mentők beszállították a kórházba, ahol most már tul van minden veszélyen. A munkások személyazonosságát a Pehlinnel való rossz összeköttetés miatt eddig nem tudták megállapítani.

— **Bristol szálló, kávéház és étterem.** Teljesen új éület, 80 modernül berendezett szobával. Villany, lift, fürdőszobák. A kávéházban és étteremben elsőrendű kiszolgálás.

— **Bámulatosan olcsó műjég gyártásáról** értesülünk. Az ugynevezett absorptios rendszer szerint tetszőleges mennyiségben gyártható műjég, vagy készíthető bármint hűtési berendezés. Az ily módon gyártott műjég termelési ára sok esetben alig néhány fillér métermázszánként. Különösen nagy rentabilitással alkalmazható ezen rendszer olyan üzemeknél, melyeknél fűradt gőz áll rendelkezésre.

Ilyen esetben bármely gépjármű dusan jövedelmező és egyuttal hygienikus célokat szolgáló mellékjövdelemre van alkalma. Ezen szabadalmazott és a külföldön már nagyon elterjedt rendszert *Bedő* Ottó gépészmérnök gépjára (Budapest, VI., Váci-ut 175) honosítja meg Magyarországon, amely cég érdeklődőknek készleggel nyujt felvilágosítást.

— **Kirándulások a tengeren.** Holnap vasárnap január 14-én az Ungaro-Croata kedvező idő esetén a következő kirándulásokat rendezi:

Ika és Lovranába a „Sava” gőzössel indulás Fiuméből délután 2.30-kor; menet Volosca, és Abbázia, érintésével; visszajövet indulás Lovranából este 5.—lkából 5.15 órakor. Abbáziából 5.45-kor este. Menetárak: 80 fillér oda és visszautazásra.

Cirkvenicába és Noviba a „Szamos” gőzössel d. e. 9.45-kor. Visszajövet indulás Noviból d. u. 2.—, Cirkvenicából 2.35-kor. Menetár K 1.50 személyenként.

Abbáziába a „Stefánia” és „Lovrana” szalon-gőzösekkel váltakozólag d. e. 7, 8, 9, 10, 11 és déli 12.-kor, délután 2, 3, 4, 5, 6 és 7 órakor. Ez utolsó járat csakis kedvező idő esetén lesz teljesíve, máskülönbben a közlekedés 6 órakor este megszűnik. Menetár 1.20 K személyenként.

Fiuméből Abbáziába omnibus vonal a „Magyar” gőzössel. — Indulás Fiuméből d. e. 9.30 és 10.30 órakor, továbbá d. u. 1.30 és 4.30 órakor. — Visszajövet Abbáziából d. e. 9.30 és 11.30 órakor, továbbá délután 2.30, 5.30-kor. Menetár 20 fill. személyenként.

Kedvezőtlen időjárás esetén a társasáfenntartja magának a járatok számának leszállítását.

— **Az Osztrák Lloyd januári menetrendje.** *Földközi tengeri szolgálat:* A görög—levantei „A” vonal gőzösei január 13 és 27-én rakodnak Fiumében Brindisi, Patrasz Zante, Calamata, Pireusz, Sira, Wathy, Scio, Cesme, Szmirna, Metelino, Dardanelli, Konstantinápoly, Ineboli, Samsun, Karasonda, Trebissonda és Rigei kikötők részére.

A görög—levantei „B” vonal hajói január 9-ika körül rakodnak Fiumében Brindisi, Korfu, Patrasz, Argostoli, Calamata, Cerigo, Pireusz, Sira, Vathy, Scio, Cesme, Szmirna, Metelino, Dardanelli, Gallipoli, Konstantinápoly, Ineboli, Samsun, Karasonda, Rizeh és Trebissonda kikötők részére.

A thesszáliai „A” vonal gőzösei január 13 és 27-ike körül rakodnak Fiumében Medua, Durazzo, Valona, Santi Quaranta, Canea, Rettimo, Kréta, Pireusz, Volo, Szaloniki, Calla, va Dedeagatsch, Dardanelli, Konstantinápoly, Burgas, Konstanz és Odessza kikötők részére.

A thesszáliai „B” vonal gőzösei január 6 és 20-ika körül rakodnak Fiumében Medua Durazzo, Valona, Santi, Quaranta, Canea, Rettimo, Kréta, Pireusz, Volo, Szaloniki, Cavalla, Lagos, Dedeagatsch, Dardanelli, Rodostó, Konstantinápoly és Haidar Pacha kikötők részére.

A sziriai vonal gőzösei január 5, 12, 19 és 26-ika körül rakodnak Fiumében, Brindisi, Alexandria, Port-Said, Beirut, Jaffa, Caifa, Saida, Tripolis, Alessandretta, Messina, Lar-naos és Limassol kikötők részére.

A triest—kalkuttai vonal „Silezia” gőzöse január 15-ike körül rakodik Fiumében, a meneirendben előirt kikötők részére.

Távirat ◀▶ Telefon

A képviselőház ülése.

BUDAPEST, jan. 13. A képviselőház mai ülésén *Návay* Lajos elnököl.

Bejelent, hogy *Szmrecsányi* György indítványt jegyzett be az iránt, hogy választási ügyekben ne a Kuria, hanem a közigazgatási bíróság döntsön.

Az 1912. évi költségvetés folytatolagos tárgyalása során vita nélkül elfogadták az igazságügyi tárca költségvetését részleteiben is.

Következett ezután a Balkán-államokkal kötendő konzuli egyezmény tárgyalása. Az előadó ismertette és elfogadásra ajánlotta a javaslatot.

Györffy elfogadja a javaslatot s annak sima letárgyalása elé pártja nem gördit akadályokat.

Elfogadja főképen azért, mert az egyezményben a magyar nemzeti önállósága méltó kidomborítást nyer.

Ezután általánosságban és részleteiben is elfogadták a javaslatot.

Bulgáriával kötendő három egyezményt tárgyal ezután a Ház.

Cserny Károly elfogadja a javaslatot, bár némi kisebb módosítást helyénvalónak talál.

A Ház általánosságban és részleteiben is elfogadja a javaslatot.

Polónyi Géza szólalt fel ezután személyes kérdésben. *Juriga* Nándor támadásaira kívánt reflektálni, mivel legutóbbi beszédében azt állította szőlőről, hogy igazságügyminisztersége idején nemzetiségi perekben hamis tolmácsokat alkalmazott, hogy így a vádlottak terhére tolmácsolták a vallomásokat. Kijelenti, hogy es nem igaz. *Juriga*t nemzetiségi igaztásért a bíróság 2 esztendei államfogházra ítélte. *Juriga* az elítélés után halasztást kért és becsület szavára megígérte, hogy nem fog megszökni s nem izgat a magyar állameszme ellen. *Juriga* ezt nem tartotta meg. Kegyelemért könyörgött, de nem kapta meg. Ekkor szökni próbált, rajta vesztett s letartóztaták. Most útni próbált az elszendvedett fogság miatt a magyar igazságszolgáltatáson. Ez azonban nem sikerült neki. Éppen ezért szóló kijelenti, hogy *Juriga* állítása vakmerő, szemtelen rágalom.

Ezután ismét az állami költségvetés tárgyalása következett.

Először a honvédelmi tárca költségvetése került tárgyalásra, melyet *Solymossy Ödön* báró előadó ismertetett és elfogadásra ajánlt.

Somssich Tihamér gróf Kossuth-párti a javaslat ellen beszél s az altisztek anyagi helyzetének javítását sürgeti.

Bakonyi Samu a Justh-párt nevében indokolja, hogy miért nem fogadja el a honvédelmi költségvetést. Hosszasan beszél a javaslat ellen s különösen annak pénzügyi részét kifogásolja.

Benedek János interpellált ezután a budapesti egyetemi könyvtárban uralkodó állapotok ügyéből.

Ezzel az ülés véget ért.

Görgey öccse meghalt.

BUDAPEST, jan. 13. *Görgey István* belvárosi kir. közjegyző, *Görgey Arthur* tábornok öccse, ma délelőtt a Hercei-szanatóriumban hosszas szenvedés után 88 éves korában elhunyt. *Görgey István* 48-ban hős honvédszázados volt s több csatában vett részt. Teme-tése hétfőn lesz.

Öngyilkos honvédönkéntes.

BUDAPEST, jan. 13. A budapesti 1. sz. honvédegyalozzred önkéntesi iskolájában *Wehrmann Géza* diplomás kerítés, aki önkéntesi évét szolgálta éppen akkor, amikor egy bajtársa belépett a terembe, szolgálati fegyverével magára lött. Súlyos sérülé-sével a helyi kórházba szállították. Hátra-hagyott levelében megírta, hogy gyógyíthatatlan betegsége miatt megy a halálba.

Hitvesgyilkos gazda.

SZOLNOK, jan. 13. Kenderes községben *Turi Ferenc* gazda meggyilkolta a feleségét s azután önmagát pusztította el. *Turi* 3 évvel ezelőtt val-lási tébolyban szenvedett, de a szolnoki elmeegógyintézetből öthavi ápolás után egés-ségesen elbocsátották. Azóta *Turi* csendesen viselkedett. Az éjszaka azonban újra kitört rajta a téboly s egy élesre fent késsel atmet-szette a felesége nyakát s azután a kutba ug-rott.

Zord időjárás.

KARMÖCBÁNYA, jan. A városban és környékén óriási a hideg, amely a fagypon-t alá 22 Celsius fokra szállt alá. Az erős hava-zás folytán a hó magassága 90 centiméter.

Véletlen öngyilkosság.

MAKÓ, jan. 13. A tanyák közti erdőben *Horváth János* erdőmester varjakra lövöldözött, de fegyvere egy ízben nem akat elsülni. Hogy a töllényt megigazítsa, késével kezdte piszkálni a puskát, amely hirtelen eldurant és a szeren-csétlen ember fejét széttroncsolta.

Borzalmas öngyilkosság.

BUDAPEST, jan. 13. Angyalföldön az éjjel irtóztató öngyilkosság történt. *Zsirus Jenő*, aki sógoránál, *Weber Antal* kereskedőnél lakott, szerelmi bánatában leöntötte magát és ágyne-műjét perleummal és mikor lefeküdt; meg-gyújtotta. A szerencsétlen ember a nagy tűz-ben szénné égett. Halálos égési sebeket szenvedett *Weber Antalné* is, aki ugyanabban a szobában aludt.

A Zsilinszky-fiúk pöre.

BUDAPEST, jan. 13. A budapesti tör-vényszék esküdtbírósa hétfőn kezdi meg a *Zsilinszky-fiúk* bünpörének tárgyalását, amelyre 25 tanut idéztek be. A vád által beidézett új tanukkal azt fogják bizonyítani, hogy a *Zsi-linszky* fiúk már jóval előbb készültek *Achim* meggyilkolására.

Inger Szolimán Tripolisban.

NAGYVÁRAD, jan. 13. *Inger Szolimán* a dúsgazdag bihari földbirtokos, Szomáli volt alkirálya Konstantinápolyba utazott, hogy kard-ját a szultánnak felajánlja. A porta elfogadta *Inger Szolimán* ajánkozását és *Bengáziba* küldte, ahol most a török hadsereg tisztjeként harcol.

Milliomos cigányok.

KECSKEMÉT, jan. 13. A polgármestert felkereste egy 23 főből álló cigánykaraván, a mely *Kwetsch Albert* vajda vezetése alatt be-utazta az egész világot és nagy vagyont szer-zett. Egy millió koronára tehető vagyonukat magukkal hordják. A karaván, a mely-nek férfitagjai öt nyelvet beszélnek, letelepedé-si engedélyt kért a polgármestertől, aki ezt meg is adta. A cigányok, ezentúl komoly mun-kával, nevezetesen rézűst gyártással kívánnak foglalkozni. Kecskemét határában néhány száz hold földet is vásároltak.

A király legöregebb szolgálója.

BÉCS, jan. 13. Az uralkodó legöregebb szolgálója, *Zruneck Rikárd* nyugdíjazását kérte, amit a király megengedett. *Zruneck* 1885. óta van a király környezetében s minden vadá-szatán elkíséri az uralkodót. A vadászaton a király második fegyverét vitte. Több ezer vadászaton vett részt és kedvelt embere volt a királynak. Ideiglenesen még a Hofburgban fog lakni.

Régi bűn.

TRIESZT, jan. 13. Pinquente faluban mintegy 12 évvel ezelőt eltűnt egy földmives asszony. Az asszony férjét gyilkosság gyanúja miatt letartóztatták, de bizonyítékok hiányában szabadonbocsátották. Most a földmivest me-gint letartóztatták. Bevallotta, hogy a feleségé-vel összeveszett és ezért egy erdőbe cipelte, ahol megölte és darabokra vagalta. Néhány nap mulva visszatérve a gyilkosság helyére észre-vette, hogy a vadállatok széthordták a holt-testet.

A sikkasztó ügyvéd.

BERLIN, jan. 13. *Heiliant* dr. ügyvéd, a ki 60,000 márka elsikkasztása után megszö-kött, ma önként jelentkezett a rendőrségen.

A kínai forradalom.

LONDON, jan. 13. A „Daily Telegraph” jelenti, Shanghaiból: Hivatalosan kijelentették, hogy január 15-én a fegyverszünet lejártakor a forradalmi csapatok Peking elé vonulnak, ha addig a dinasztia nem fog lemondani.

Orosz katonai léghajó utja.

KRAKKÓ, jan. 13. *Husiatyn* felett tegnap egy orosz léghajó vonult el. A gondolában 2 orosz katonatiszt ült. A léghajó Oroszország felé repült s megjelenéséről jelentést tettek a ténnyeljárásnak.

Delcassé miniszterelnök.

PÁRIS, jan. 13. *Delcassé* pénteken este hét órakor, miután előzőleg *Fallières* köztársasági elnök felkérte a kormányalakításra, meg-jelent az Elyseében s elvállalta megbízatását. Ezzel a kormányválság befejezést nyert. *Del-cassé* miniszterelnök és külügyminiszter lesz, míg a hadügyi tárcát *Doumer*, a tengerészeti tárcát pedig *Germinat* tengernagy vállalja.

Takarítást vagy fél napi fog-lalkozást vállal magyar nő. Cim a kiadóban.

A legajánlatosabb fiumei szállók:

„Deák” szálló

a Deák-korzón és dependance-a a

Bonavia szálló

Via Edm. Amicis. 4.

Mindkét szállóban kitűnő konyha és árnyas kertek. Fajborok és valódi

Pilzeni ösforrás sör.

Tulajdonos

Ederer-Burger Gyula.

Tisztelettel értesítjük a n. é kö-zönséget, hogy a VIA GIUSEPPE PA-RINI 6. sz. alatt lévő

fodrász termet

társulásunk folytán közösen vezetjük s minden szaktudásunkat és erőnket a t. vendégek kényelmének és igényeinek ki-elégítésére fogjuk fordítani.

Tisztelettel

Zárits János és Szerblyin István
fodrászmesterek

Csakis „SWIFT” magasteljesítményű

keretfűrésszel

kovácsolt vasból, érhető el meglepő eredmény!

ALTENSTEIN és BRANT

mérnökök gépgyárában

Budapest, VI., Lehel-utca 10. sz.

Telefon 151-02 és 65-66.

Specchi kávéház

Ma estétől kezdve minden csütörtökön, szombaton és va-sárnap

Horváth Gábor

cigányzenekarának hangversenye.

Szabad bemenet!

Plasse-Trorretta városrészben, a volt Jugo telekből 350-500 négyzetméteres

telekparcellák igen olcsón eladók.

Társaságunk ezen telken a Ganz-Danubius hajógyár rész-vénytársaság részére 400 lakást épít. Csatornázás, vízve-zeték, villanyvilágítás biztosítva.

Közelebbi felvilágosítások: **Néplakásokat építő r. t.**
Via Lodovico Kossuth 5 szám, I. emelet.

A németországi választások.

BERLIN, jan. 13. Hajnalgig 175 kerület eredménye ismeretlen. Száz kerületben végleges a választás. Ezekben megválasztott: 2 konzervatív, 43 szociáldemokrata, 1 birodalmi párti, 1 gazdapárti, 48 centumpárti, 1 lengyel, 1 nemzeti szabadelvű, 1 agrárius, 1 elszázi és 1 dán. 75 kerületben pótválasztásra kerül a sor. Ezek közül 50 kerületben szocialistajelöltek vannak.

BERLIN, jan. 13. A késő éjjel beérkezett választási eredményekből megállapítható, hogy az egyes pártok erőnagysága nem változott különösen. Berlinben ugyanolyan a helyzet, mint 1907-ben. Hamburgban ismét a szocialisták győztek. Mind a 3 hamburgi kerületben a szocialdemokrata jelölteket választották meg, köztük *Bebell*, a német szociáldemokraták vezérét.

Berlinben este 7 órakor a választási aktus befejezése után az óriási szélvihar és hideg dacára nagy élénkség volt. Mindenütt rendőrök tartózkodtak, övükön nyitott revolvertáskával. Este 1/9-kor a szerkesztőségek kiadták az első híronkiadásokat, melyeket a hírszomjas közönség szinte kitépett a rikkancsok kezéből. A szerkesztőségek előtt óriási tömegek álltak. A berlini első választókerületben, az egyetlen, melyet eddig a liberálisok megtartottak, a szociáldemokrata és liberális jelöltek között pótválasztásra kerül a sor. Berlin többi kerületeiben a *szociáldemokraták* győztek. Kilenec rajnai kerületben, köztük Aachen és Koblenzben a centrum jelöltjei győztek.

BERLIN, jan. 13. Eddig annyi megállapítható, hogy a *szociáldemokraták* az összes nagyvárosokban győztek. Így München, Königsberg, Boroszló, Berlin, Hamburg, Magdeburg, Lipcse és Drezda szociáldemokratákat választott meg.

Az egész országból beérkező jelentésekből kiténik, hogy a választás mindenütt nyugodt lefolyású volt s igen sokan szavaztak le.

Izabella főhercegnő esküvője.

MÜNCHEN, jan. 13. *György* bajor herceg február 20-én tartja Schönbrunnban esküvőjét *Izabella Mária* főhercegnővel, Frigyes főherceg leányával.

Nagy árvizek.

KONSTANTINÁPOLY, jan. 13. Aleppo vilajetben nagy árviz pusztít, Kasa Tartusban 24 házat lerombolt az ár. Harminc fala víz alatt áll.

Halál a német választáson.

KÖNIGSBERG, jan. 13. Egy hetvenéves ember abban a pillanatban, amikor szavazatát leadta, holtan esett össze.

Az olaszok visszavonulása.

KONSTANTINÁPOLY, jan. 13. A hadügyminiszter jelentése szerint január 6-án az olasz csapatok Homsból a belföld felé nyomultak, de egy kilométerre a várostól a török és arab seregekkel találkoztak. Az olaszok kénytelenek voltak heves harc után visszavonulni.

Csata a Vörös-tengeren.

RÓMA, jan. 13. Cerrina flottaparancsnoktól Massauachból a következő távirat érkezett:

„Az ideérkezett „Garibaldino” csatahajó parancsnoksága jelenti, hogy a „Piemonte”, „Garibaldino” és „Artigliere” hadihajók január 7-én Korfuda közelében összerúgóztak hét török ágyunaszáddal és egy felfegyverzett jachtal. Az olasz csatahajók néhány ágyunaszádot elpusztítottak, a jachtot pedig zsakmányul ejtették s magukkal hozták.”

A Tengerpart minden jogos
panaszt közöl és minden
közérdekű felszólalásnak
!!! helyt ad. !!!

Hivatalnok kerestetik

azonnali belépésre. Kik az olasz nyelven kívül a magyar és német nyelvet birják, előnyben részesülnek. Levelek „Anyag-gondnokság alatt” a kiadóban.

Felhívás

Magyarország tisztviselői karához!

Vállalatunk utján minden állami, megyei, városi tisztviselő és katonatiszt kinek 2000 koronánál nagyobb fizetése van

tisztviselői törlesztéses kölcsönt
tisztán kötelezvényre

kezes nélkül kaphat.

Törlesztési idő: 10—50 év. Törlesztés nélküli kölcsönök csak kamatfizetés mellett a legmagasabb összegben engedélyeztetnek.

Minden felvilágosítás díjtalan.

Utólagos jutalék megegyezés szerinti.

Megkeresések „Tisztviselő” jellegével Eckstein Bernát hirdetési irodájába Budapest, VII, Erzsébet-körút 37. kéretnek, melyekre azonnal válaszolunk.

December 16-án újra megnyílt a
via Belvedere 290 sz. Grossich házban
(ex Majetich) levő

nagy drogéria

Az üzlet gazdagon fel van szerelve az összes szakba vágó cikkekkel u. m. ásványvizek, sebészeti tárgyak, közönséges és zománc festékek, ecsetek, likőreszencek, olajak, tűzijátékok, hajkefék, fogkefék, ruhakefék, toalettcikkek, illatszerek, spirítusz, benzín, petroleum stb.

Magyar kiszolgálás

A közönség nagybecsű pártfogását kéri
a tulajdonos.

Részjegyek száma 12.200

Szövetk. tőke K. 1.800.000

Tartaléktőke K. 55.000

A Fiumei Előleg- és Hitelszövetkezet

(korlátolt felelősséggel)

Consorzio Fiumano d'Antecipazioni e Prestiti

(con garanzia limitata)

Via Lodovico Kossuth I. szám I. emelet

megnyitotta az 1912 január 1-én kezdődő évciklusra

a beiratásokat. A hitelszövetkezet
kölcsönt nyújt 300 koronától tetszés szerinti összegig. 1911. jan. 1-én kezdődő 260 heti vagy
alkalmat ad 60 havi részletben való visszafizetésre.
minden tagnak celszerű takarékszágra legalább heti 1 koronás befizetésével, melynek révén a tag a társaság jövedelmében is osztozhat
Beiratásokat eszközöl és bővebb felvilágosításokat ad a szövetkezet irodája:
Via Lodovico Kossuth I. sz. I. em. Hivatalos órák hétköznapokon 9-től 1 óráig.

Magyar Általános Hitelbank Fiumei fiókja.

Via Lodovico de Adamich és Via Vincenzo de Domini sarkán (Cosulich-ház).

Pénztári órák: D. e. 1/9—1/11, d. u. 3—1/6.

Alaptőke 80.000.000

Alapított 1867-ben.

Tartaléktőke 55.000.000

Elfogad takarékbetéteket

és folyószámla-betéteket

a legelőnyösebb kamatoztatás mellett.

Bármily betétösszeget előzetes felmondás nélkül fizet ki.
Foglalkozik a banküzlet valamennyi ágával.

Használt vaságyak

több darab vételénél darabonként hét koronával, esetleg részletfizetésre is kaphatók

HERSKOVITS S. butorkereskedőnél
Via G. Parini 6. szám.

Uj úri- és női fodrászterem

nyílt meg a Deák-Corso 14. sz. alatt, hol
hölgyek részére külön terem van.
Ondoláció s mindenféle más hajmunka a legjobban, legfinomabb kivitelben készítettik el.
A m. t. hölgyek kényelmére ügyes fodrásznőt házhoz is küldök. — Többszöriösen kitüntetve munkáimért Budapesten, Bécsben, Londonban és Párisban.

Tisztelettel
Szuvajcsits János

úri és női fodrász.

Eddig az „Adria”-palotabeli fodrászteremben

Buffett Bellevue

Viale Deák (a kapucinusok új házában)

Hideg és meleg ételek, bel- és külföldi, valamint saját termésű borok. Kőbányai polgári
:: sör mindig frissen. ::

Szíves pártfogást kér
SZIRMAI GYŐZŐNÉ

KÖHÖGÉS

rekedtség és hurut ellen nincs jobb a

RÉTHY-féle pemetefü-cukorkánál!

Vásárlásoknál azonban vigyázzunk és határozottan **RÉTHY-félet** kérjük, mivel sok haszontalan utánzata van.

Az eredetinek minden egyes darabján rajta van a RÉTHY név.
1 doboz ára 60 fillér. Mindenütt kapható.

American Shoe Company Ltd.

BUDAPEST,

V., Dorottya-utca 6. sz. és VII. Ezsébet-Köut 42. sz.

Kizárólagos elarúsítása a következő világhírű és elsőrangú amerikai cipőgyártmányoknak:

Urak részére:
Edwin Clapp and Son
Barry,
Walk-Ower,
Commonwealth.

Gyermekeknek:
Plehler.

Hölgyek részére:
Sorosis
Cousins,
Laird-Schober
Queen.

➔ Kérje ujonnan megjelent árjegyzékünket. ➔

Törvényesen védve

FEMINOL

a legujabb és legjobb folyékony

fém-tisztítószer

a fémtárgyaknak gyönyörű, tartós fényt ad, még a rozsdafoltot is eltávolítja, nem tűzveszélyes, nem ülepedik.

Egyedüli gyártója **GEIKO** vegyészeti gyár
VÁCZ. Geiger és Tarsa

Törvényesen védve

ÓH JAJ!

Megfojt az átkozott köhögés!

Köhögés, rekedtség és elnyalkásodás ellen gyors és biztos hatásuk

Egger mellpasztillái

az étvágyat nem rontják és kitünő ízűek.

Doboz 1 és 2 korona. Próbadoz 50 fillér.

Fő- és szétküldési vállalat:

„NADOR” gyógyszer-tár
Budapest, VI., Váci-körút 17. sz.

ÉLIEŒ!

Egger-mellpasztillája csakhamar meggyógyított

Kapható Fiumében: Babic Hinkó, Budak D., Mizzan Adorján, Marcelja A., Prodám J., Rosenkari Gusztáv, Skodnik Hugo, Schindler Adolf gyógyszer-tárakban. Bencó Ernesto, Jechel Ferenc, Lambertti G., Mauco M. drogeriákban.

HIRDETÉSEK felvételnek a kiadóhivatalban.

Ritka alkalom!

Végeladás

Steinmann Ignác Corso 14. sz. alatti

készruha-üzletében

ahol az összes áruk gyári áron kerülnek eladásra.

Ritka alkalom!

„ADRIA” szálló és étterem

Via Adamich 5. szám.

Telefonszám 482.

Kitünő konyha. - Kőbányai polgári sör. - Elegáns vendégszobák, tengeri kilátással. - Jól elkészített tengeri halak.
Tulajdonos Tranquillo de Negri.

SCHÖN I. :: Szépség és hajápolási terme :: SCHÖN I.

Via Caraccioli 12. II. em.

A legujabb módszer szerint arc- kéz- láb-ápolás (manicur, pedicur) villanyos arcmasszázs (vibrations massage) szemölcselvtétel és arcban levő szőr eltávolítása, tyukszemvágás stb. Diszfésülések elvállaltatnak. Fésülések és hajmosások a rendelő lakásában is elvágeztetnek.

Telefon 11-80.

TÖRLEY

Lederer penzio Abbazia. Habsburg villa és Park szálló

120 szoba. Lift. Fürdők a házban. Villanyvilágítás. Árnyas kert. Gyönyörű kilátás a tengerre. Szoba és ellátás 8 koronától feljebb. Családoknak engedmény.

Catti György utóda

cs. és kir. udvari szállító

GYÖGYSZERTÁRA a városi torony mellett.

Ajánlja magát minden orvosi rendelés azonnali és exakt elkészítésére. Kapható minden gyógyszerészeti különlegesség, gyógyszappanok, az összes ásványvizek, toalett-cikkek és szépítőszerek stb. stb.

Első Fiumei Tisztító-vállalat.

Rainer Albert, Fiume. Via dell' Ospedale I.

Szobák, valamint egész lakások tisztítása szőnyegtisztítások, parkett-kefélések, valamint köpadlóknak stanboellel való beeresztése. Szőnyegek porolásra átvétetnek. Poloskák irtása szagmentes és a butorzatra ártalmatlan gőz útján. — Pontos kiszolgálás. — Olcsó áruk.

- Lefőztük Paris, - Londont és Berlint
szabadalmazott

hajtűnkkel

A frizurát erősen tartja és sohasem esik ki. Kapható minden jobb üzletben. Valamennyi kulturáallamban szabadalmazva

POLCZER ÉS TÁRSA
hajtű- és hajdizsmű-árugyár
Budapest, I. kerület, Lenke-ut 65 sz.

A Tengerpart minden jócs panaszt közöl és minden közérdekű felszólalásnak helyt ad. !!!

Reggelizés előtt félpohár

Schmidthauer-féle
Használata valódi áldás gyomorbajosoknak
székszorulásban szenvedőknek.

Igmándi keserűvíz

Az elrontott gyomort
2-3 óra alatt teljesen
rendbehozza.
Kis üveg 40 fillér.
Nagy üveg 60 fillér

Kapható Fiume és vidékén minden gyógyszerárban és jobb fűszerüzletben.

Alkalmi vétel!

Előrehaladott idény miatt

Vizhatlan köpenyek.

5%, 10% és 15%
engedménnyel

Valódi orosz
sárcipők
gyári áron

Kaphatól:

Leopold Haas

Via della Torre I. - FIUME - Telefon 12-67. sz.

Linoleum, viaszkosvászon és esőköpenyek.

„Mercur“ könyvnyomdai műintézet

FIUME

Via Operai 12.

Telefon sz. 932.

Könyvnyomdai munkák elsőrendű előállításban.

Magyar könyvnyomda.

Árajánlattal vidékre is készséggel szolgál.

ROSENBERGER B.

és Testvére butorraktára

Fiume Corso 34 (Struppi ház) Telef. 504.

Fizessen elő „A Tengerpart“-ra!

„A Tengerpart“ ujév napján
kilencedik évfolyamába lépett.

Fiumének első állandó magyar napilapja ime közeledik fenállásának első évtizedéhez. S a mily mértékben nő e lap mögött a befutott idő, oly mértékben izmosodik, erősödik s halad előre Fiume magyarságának szeretetében „A Tengerpart“. Bizonyítéka ez annak, hogy „A Tengerpart“ eddigi irányával, mindenkitől független politikájával s bő hírszolgálatával úgy az ország mint Fiume magyar olvasóközönségének meglegedését vivta ki. Ez a szeretetteljes jóindulat arra biztat bennünket, hogy fokozott munkával s lapunk tartalmának állandó gazdagításával közönségünk támogatását és elismerését fokozottabb mértékben kiérdemljük. Jelentékeny anyagi áldozatok árán biztosítottuk magunknak több tekintélyes fővárosi tárcairó és a fumei gazdasági és kulturális viszonyokat alaposan ismerő, kiváló cikkírók közreműködését, közölni fogjuk január 15.-étől kezdve a budapesti és bécsi tőzsde mindennapi árfolyamait, tovább fejlesztjük helyi és környékbeli hírszolgálatunkat és a sport és művészet terén is értékes új erővel gazdagítjuk munkatársaink sorait. Mindez szükségessé teszi, hogy fokozatosan áttérjünk a hat oldalú lapról az állandó nyolc oldalas terjedelmre, hogy a mi részünkről további áldozatkészséggel, „A Tengerpart“-nak szünet nélküli fejlesztésével s nagyobbitásával rójuk le hálánkatközönségünk iránt.

»A Tengerpart« előfizetési ára a rohamosan emelkedő előállítási költségek dacára a régi marad:
Egy évre 24 kor., fél évre 12 kor., negyedévre 6 kor., egy óra 2 kor.

Tisztviselők fél áron kapják „A Tengerpart“-ot. Mutatványszámokat egy hétig ingyen küldünk.

Előfizetéseket bármely naptól kezdve posta és telefon útján is felvesz «A Tengerpart» kiadóhivatala Fiume, Gradinata del Sasso Bianco 3 (Wurzer ház) I. emelet. - Telefon 229. sz. - Postafiók 105. sz.